

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 72/20
Λουξεμβούργο, 11 Ιουνίου 2020

Απόφαση στην υπόθεση C-88/19
Alianța pentru combaterea abuzurilor κατά TM κ.λπ.

Η αυστηρή προστασία ορισμένων ζωικών ειδών που προβλέπεται από την οδηγία για τους οικοτόπους καλύπτει τα δείγματα που εγκαταλείπουν τον φυσικό τους οικότοπο και εμφανίζονται σε κατοικημένες περιοχές

Ως εκ τούτου, η σύλληψη και η μεταφορά λύκου που βρέθηκε σε ένα χωριό δικαιολογούνται μόνον αν αποτελούν αντικείμενο παρεκκλίσεως προβλεπόμενης από την αρμόδια εθνική αρχή

Με την απόφασή του *Alianța pentru combaterea abuzurilor* (C-88/19), εκδοθείσα στις 11 Ιουνίου 2020, το Δικαστήριο αποφάνθηκε σχετικά με το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος αυστηρής προστασίας ορισμένων ζωικών ειδών που προβλέπεται από το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας ¹ (στο εξής: οδηγία για τους οικοτόπους). Συναφώς, **το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι το εν λόγω καθεστώς αυστηρής προστασίας το οποίο προβλέπεται για τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα IV, στοιχείο α', της εν λόγω οδηγίας, όπως ο λύκος, ισχύει επίσης για δείγματα που εγκαταλείπουν τον φυσικό τους οικότοπο και εμφανίζονται σε κατοικημένες περιοχές.**

Το 2016, το προσωπικό μιας ενώσεως προστασίας των ζώων, συνοδευόμενο από μια κτηνίατρο, προέβη στη σύλληψη και τη μεταφορά, χωρίς προηγούμενη άδεια, λύκου που περιφερόταν σε μέρος όπου διέμενε κάτοικος ρουμανικού χωριού ευρισκόμενου μεταξύ δύο μεγάλων τόπων οι οποίοι προστατεύονται βάσει της οδηγίας για τους οικοτόπους. Εντούτοις, η μεταφορά του συλληφθέντος λύκου σε φυσικό καταφύγιο δεν διεξήχθη όπως προβλεπόταν, καθόσον το ζώο αυτό κατόρθωσε να διαφύγει στο γειτονικό δάσος. Συναφώς, κατατέθηκε μήνυση για ποινικά αδικήματα σχετικά με τη σύλληψη και τη μεταφορά λύκου υπό μη προσήκουσες συνθήκες. Στο πλαίσιο της ως άνω ποινικής διαδικασίας, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επί του αν οι προστατευτικές διατάξεις της οδηγίας για τους οικοτόπους έχουν εφαρμογή στη σύλληψη άγριων λύκων στις παρυφές κατοικημένης περιοχής ή στην περιφέρεια ενός δήμου.

Το Δικαστήριο υπενθύμισε καταρχάς ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας για τους οικοτόπους επιβάλλει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεσπισθεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας των προστατευόμενων ζωικών ειδών «στην περιοχή φυσικής κατανομής τους», το οποίο να απαγορεύει κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσεως, δειγμάτων των ειδών αυτών λαμβανομένων «στη φύση».

Όσον αφορά το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της ως άνω απαγορεύσεως σύλληψης ή θανάτωσης εκ προθέσεως, το Δικαστήριο επισήμανε ότι, ως προς τα προστατευόμενα ζωικά είδη τα οποία, όπως ο λύκος, καταλαμβάνουν εκτεταμένα εδάφη, η έννοια της «περιοχής φυσικής κατανομής» είναι ευρύτερη από τον γεωγραφικό χώρο που παρουσιάζει τα ουσιώδη για τη ζωή και αναπαραγωγή τους φυσικά ή βιολογικά στοιχεία και αντιστοιχεί, ως εκ τούτου, στον γεωγραφικό χώρο εντός οποίου το οικείο ζωικό είδος διαβιώνει ή εξαπλώνεται στο πλαίσιο της φυσικής συμπεριφοράς του. Εξ αυτού συνάγεται ότι η προστασία την οποία προβλέπει το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας για τους οικοτόπους δεν έχει όρια ή σύνορα, οπότε ένα άγριο δείγμα προστατευόμενου ζωικού είδους το οποίο βρίσκεται πλησίον ή εντός κατοικημένων περιοχών, που μετακινείται μέσα σε τέτοιες ζώνες ή που λαμβάνει τροφή η οποία προέρχεται από ανθρώπους, δεν μπορεί να

¹ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ 1992, L 206, σ. 7).

λογίζεται ως ζώο που έχει εγκαταλείψει την «περιοχή φυσικής κατανομής» του. Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται από τον ορισμό που περιλαμβάνεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της συμβάσεως περί της διατηρήσεως των αποδημητικών ειδών που ανήκουν στην αγρία πανίδα ², κατά την οποία η έννοια της «περιοχής κατανομής» ενός είδους λαμβάνει υπόψη τις ζώνες κάθε φύσεως τις οποίες διασχίζει το είδος αυτό.

Επομένως, κατά το Δικαστήριο, το γράμμα του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας για τους οικοτόπους, που απαγορεύει τη σύλληψη ή τη θανάτωση εκ προθέσεως «στη φύση» δειγμάτων των προστατευόμενων ειδών, δεν επιτρέπει τον αποκλεισμό των κατοικημένων περιοχών από το προστατευτικό πεδίο της διατάξεως αυτής. Η χρησιμοποίηση του όρου «στη φύση» αποσκοπεί απλώς να διευκρινίσει ότι οι απαγορεύσεις τις οποίες προβλέπει η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζονται κατ' ανάγκη στα δείγματα που έχουν συλληφθεί τηρουμένης της ισχύουσας νομοθεσίας.

Η ερμηνεία κατά την οποία η προστασία που προβλέπεται στο άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας για τους οικοτόπους δεν έχει αυστηρά όρια ή σύνορα είναι επίσης πρόσφορη για την επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδιώκει η ως άνω διάταξη. Πράγματι, επιβάλλεται η προστασία των ειδών αυτών όχι μόνον εντός ορισμένων τόπων, αυστηρά καθοριζόμενων, αλλά επίσης δειγμάτων των εν λόγω ειδών που διαβιώνουν στη φύση ή σε άγρια κατάσταση και που έχουν, ως εκ τούτου, μια λειτουργία στα φυσικά οικοσυστήματα. Συναφώς, το Δικαστήριο επισήμανε ακόμη ότι, σε πολλές περιοχές της Ένωσης, όπως αυτή της υπό κρίση υποθέσεως, οι λύκοι ζουν σε ζώνες στις οποίες είναι εγκατεστημένοι άνθρωποι, καθόσον η εγκατάσταση ανθρώπων στις εν λόγω περιοχές επέφερε επίσης μια μερική προσαρμογή των λύκων στις νέες αυτές συνθήκες. Επιπλέον, η ανάπτυξη υποδομών, η παράνομη εκμετάλλευση των δασών, οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις και ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες συντέιναν στην άσκηση πιέσεως στους πληθυσμούς των λύκων και στους οικοτόπους τους.

Επομένως, το Δικαστήριο συνεπέρανε ότι η υποχρέωση αυστηρής προστασίας των προστατευόμενων ζωικών ειδών ισχύει για κάθε «περιοχή φυσικής κατανομής» των εν λόγω ειδών, ανεξαρτήτως του αν αυτά ευρίσκονται εντός του συνήθους οικοτόπου τους, σε προστατευόμενες ζώνες ή, αντιθέτως, πλησίον ανθρώπινων οικισμών.

Όσον αφορά την αντιμετώπιση καταστάσεων που μπορούν να προκύψουν αν ένα δείγμα προστατευόμενου ζωικού είδους έρθει σε επαφή με ανθρώπους ή με ανθρώπινα αγαθά, ιδίως των συγκρούσεων που προκύπτουν από την εγκατάσταση ανθρώπων σε φυσικούς τόπους, το Δικαστήριο υπενθύμισε, στη συνέχεια, ότι εναπόκειται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν ένα πλήρες νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας για τους οικοτόπους, μέτρα προς αποτροπή σημαντικών ζημιών ιδίως στις καλλιέργειες ή σε κτηνοτροφικές μονάδες ή μέτρα προς διασφάλιση της υγείας και της δημόσιας ασφάλειας, ή για άλλους επιτακτικούς λόγους προέχοντος δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων των λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως.

Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η σύλληψη και η μεταφορά δείγματος προστατευόμενου ζωικού είδους, όπως ο λύκος, μπορούν να πραγματοποιούνται μόνο στο πλαίσιο παρεκκλίσεως προβλεπόμενης από την αρμόδια εθνική αρχή βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας για τους οικοτόπους, στηριζόμενης, μεταξύ άλλων, σε λόγο δημόσιας ασφάλειας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του

² Σύμβαση περί της διατηρήσεως των αποδημητικών ειδών που ανήκουν στην αγρία πανίδα, η οποία υπογράφηκε στη Βόννη στις 23 Ιουνίου 1979 και συνήφθη στο όνομα της Κοινότητας με την απόφαση 82/461/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1982 (ΕΕ 1982, L 210, σ. 10).

Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582